

طرح دوره دروس نظری

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان
دانشکده پرستاری و مامایی شهید دکتر بهشتی رشت

نام درس	تعداد واحد و نوع واحد (نظری/کارآموزی): ۲ واحد نظری میزان واحد تدریس هر مدرس: ۱ واحد نظری
بارداری و زایمان ۱ - بارداری طبیعی کد درس: ۲۷	
رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پیوسته مامایی	زمان شروع و مدت زمان ارائه درس: نیمسال اول تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ ۲ ساعت در هفته، روز سه‌شنبه ۱۵-۱۳
دروس پیش‌نیاز: دروس علوم پایه	محل برگزاری دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت
نام مدرسان برنامه دکتر پروانه رضاسلطانی و دکتر فاطمه جعفرزاده کنارسری	تلفن و روزهای تماس: شنبه الی چهارشنبه ۰۹۱۱۳۳۹۱۰۸۸
آدرس ایمیل rezasoltani49@gmail.com	میزان واحد تدریس مدرس دکتر پروانه رضاسلطانی ۱ واحد نظری دکتر فاطمه جعفرزاده کنارسری ۱ واحد نظری

توجه

این طرح دوره شامل اهداف اختصاصی، تقویم درس، نحوه تدریس و تکالیف و ارزشیابی مربوط به ۱ واحد (اختصاص داده شده به اینجانب) از ۲ واحد درس نظری بارداری و زایمان ۱- باردای طبیعی ارائه شده در ترم سوم کارشناسی پیوسته مامایی منطبق بر سرفصل دروس برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته مامایی تنظیم شده است. اهداف، تقویم درس، نحوه تدریس و ارزشیابی ۱ واحد دیگر مربوط به این درس توسط استاد محترم خانم دکتر فاطمه جعفرزاده ارائه می‌شود.

اهداف کلی درس / محورهای توانمندی:

- ۱- شناخت کامل فیزیولوژی حاملگی، اهمیت بهداشت و تغذیه دوران بارداری، اصول مراقبت‌های دوران بارداری، شکایات شایع ناشی از حاملگی و طرق پیشگیری از آن‌ها، تشخیص موارد طبیعی از غیرطبیعی در دوران بارداری و آشنایی با اقدامات و مراقبت‌های لازم در هر مورد؛
- ۲- آموزش بهداشت به مادر و خانواده در زمینه مسایل جسمانی، روانی، اجتماعی و عاطفی.

شرح درس

در طول این درس، دانشجویان با حاملگی و فیزیولوژی آن، راه‌های تشخیص و اصول مراقبت‌های لازم در این دوران و شکایات شایع ناشی از حاملگی و راه‌های پیشگیری از آن آشنا می‌گردند.

اهداف اختصاصی درس / زیرمحورهای توانمندی:

از دانشجویان/دستیار انتظار می‌رود در پایان دوره:

۱. علم مامایی و بهداشت مادر و کودک و باروری و هدف از آن و تعاریف مربوط را بیان کند.
۲. جایگاه، وظایف و صلاحیت‌های ماما در سیستم مراقبت‌های بهداشتی مبتنی بر استانداردهای مطرح را توضیح دهد.
۳. استانداردهای جهانی ICM در مورد آموزش مامایی را بیان کند.
۴. اهم شاخص‌های بهداشتی مرتبط با باروری مبتنی بر SDGs و تعاریف مربوط و تأثیر خدمات مامایی بر آن‌ها را شرح دهد.
۵. تغییرات فیزیولوژیک در رحم، سرویکس، تخمدان‌ها، لوله‌های فالوپ، واژن، پرینه و پستان‌ها را شرح دهد.
۶. سیکل تخمدانی و سیکل قاعدگی/اندومترال و لقاح را شرح دهد.
۷. اصول کلی و تعاریف مرتبط با مراقبت پیش از بارداری را بر طبق راهنمای کشوری مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران بیان کند.
۸. انواع (مصاحبه و تشکیل یا بررسی پرونده، معاینه بالینی، آزمایش‌ها، آموزش/مشاوره، مکمل‌ها و ایمن‌سازی) و زمان مراقبت‌های پیش از بارداری بر طبق راهنمای کشوری مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران با استفاده از جدول راهنما لیست کند.
۹. نحوه ارزیابی پیش از بارداری را بر طبق فرم مراقبت پیش از بارداری کشوری شرح دهد و بر اساس نشانه‌ها و علائم، گروه‌بندی و اقدام لازم را مطابق راهنمای کشوری مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران نشان دهد.

۱۰. وضعیت فعلی و سوابق، بیماری‌ها و ناهنجاری‌ها و تأثیر آن بر بارداری و توصیه و اقدامات لازم را بر طبق راهنمای کشوری مراقبت پیش از بارداری شرح دهد.
۱۱. نتایج آزمایشات پیش از بارداری را بر طبق راهنمای کشوری مراقبت پیش از بارداری شرح دهد.
۱۲. الگوی وزن‌گیری در دوران بارداری به تفکیک تریمسترهای بارداری و مهم‌ترین علل وزن‌گیری نامناسب و راهکارهای پیشنهادی را بر طبق راهنمای کشوری جامع تغذیه مادر باردار شرح دهد.
۱۳. نیازهای تغذیه‌ای در دوران بارداری را بر طبق راهنمای جامع کشوری تغذیه مادر باردار شرح دهد.
۱۴. توصیه‌های تغذیه‌ای هنگام شکایات شایع و بیماری‌های شایع دوران بارداری را شرح دهد.
۱۵. بهداشت فردی و روان در دوران بارداری و نکات مربوط به آمادگی برای پدر و مادر شدن را توضیح دهد.
۱۶. مسایل شایع در دوران بارداری و راهکارهای پیشنهادی به مادر برای سازگاری با آن‌ها را شرح دهد.
۱۷. - نظر اسلام در مورد بهداشت زمان لقاح و دوران بارداری و ... را بیان کند.
۱۸. تغییرات هماتولوژیک (حجم خون، متابولیسم آهن، عملکرد ایمونولوژیک و شاخص‌های التهابی و لکوسیت‌ها/لنفوسیت‌ها، انعقاد و پلاکت‌ها) را بیان کند.
۱۹. تغییرات قلبی و عروقی (قلب، برون‌ده قلب، گردش خون و فشارخون) را بیان کند.
۲۰. تغییرات دستگاه تنفس (عملکرد تنفسی و عرضه اکسیژن) را بیان کند.
۲۱. تغییرات دستگاه ادراری (عملکرد کلیه، آزمایش تجزیه ادرار، حالب و مثانه) را بیان کند.
۲۲. تغییرات گوارش (معدة، کبد و کیسه صفرا) را بیان کند.
۲۳. تغییرات اندوکرین (غده هیپوفیز، هورمون رشد، پرولاکتین، غده تیروئید و تست‌های عملکرد تیروئید، غدد پاراتیروئید و غدد فوق کلیوی) را بیان کند.
۲۴. تغییرات دستگاه اسکلتی-عضلانی و دستگاه عصبی مرکزی را بیان کند.
۲۵. اهداف، اصول، فواید، برنامه زمان‌بندی، اجزای اساسی برنامه‌های آموزشی و خصوصیات کلاس‌های آمادگی دوران بارداری را بر طبق برنامه کشوری بیان کند.
۲۶. اصلاح وضعیت، تمرین‌های کششی و تنفسی، تن‌آرامی و ماساژ در دوران بارداری را بر طبق برنامه کشوری توضیح دهد.

جدول زمان‌بندی ارایه برنامه درس بارداری و زایمان ۱ - بارداری طبیعی
نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

ردیف	تاریخ	ساعت	موضوع جلسه	مدرس	روش های آموزش	امکانات مورد نیاز	عرصه آموزش
۱	۱۴۰۲/۷/۴	۱۳-۱۵	معرفی طرح دوره و درس، اهداف کلی و اختصاصی، رویکرد آموزشی، وظایف و انتظارات از دانشجویان، روش ارزشیابی مستمر و پایانی و نحوه ارایه مطالب/محتوای آموزشی و کار تیم/گروهی دانشجویان مبتنی بر طرح دوره و درس بر اساس برنامه آموزشی دوره مقدماتی در خصوص علم مامایی، بهداشت مادر و کودک و باروری، هدف علم مامایی، وظایف و صلاحیت‌ها و مهارت‌هایش، جایگاه ماما در سیستم ارایه مراقبت‌ها، شاخص‌های بهداشت باروری و تأثیر خدمات مامایی بر آن‌ها	دکتر رضاسلطانی	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز کلاسی، بحث گروهی ...)، بارش افکار	وایت بورد ویدیو پروژکتور فایل متنی pdf و ppt	کلاس درس
۲	۱۴۰۲/۷/۱۸	۱۳-۱۵	مروری بر فیزیولوژی دستگاه تناسلی (تغییرات رحم و سرویکس در بارداری)	دکتر رضاسلطانی	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز کلاسی، بحث گروهی ...)، بارش افکار	وایت بورد ویدیو پروژکتور فایل متنی pdf و ppt فیلم آموزشی/انیمیشن	کلاس درس
۳	۱۴۰۲/۷/۲۵	۱۳-۱۵	مروری بر فیزیولوژی دستگاه تناسلی (تغییرات تخمدان‌ها، لوله‌های فالوپ، واژن و پرینه، پستان‌ها، پوست و مو و وزن در بارداری) مروری بر سیکل قاعدگی منتهی به لقاح و بارداری	دکتر رضاسلطانی	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز کلاسی، بحث گروهی ...)، بارش افکار، آموزش مبتنی بر همتایان/هم-	وایت بورد ویدیو پروژکتور فایل متنی pdf و ppt فیلم آموزشی/انیمیشن	کلاس درس

		کلاسی‌ها (Peer-teaching/Self-learning)					
کلاس درس	وایت بورد ویدیو پروژکتور فایل متنی pdf و ppt فایل برنامه‌ کشوری مراقبت ادغام‌یافته سلامت مادران	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز کلاسی، بحث گروهی ...)، بارش افکار، آموزش مبتنی بر همتایان/هم- کلاسی‌ها (Peer-teaching/Self-learning)	دکتر رضاسلطانی	مشاوره و مراقبت‌های پیش از بارداری به منظور آمادگی برای بارداری	۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۸/۲	۴
کلاس درس	وایت بورد ویدیو پروژکتور فایل متنی pdf و ppt فایل راهنمای جامع تغذیه مادران باردار و شیرده	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز کلاسی، بحث گروهی ...)، بارش افکار، آموزش مبتنی بر همتایان/هم- کلاسی‌ها (Peer-teaching/Self-learning)	دکتر رضاسلطانی	وزن‌گیری و در بارداری و تغذیه مادر باردار (کالری، مواد مغذی و ...)	۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۸/۹	۵
کلاس درس	وایت بورد ویدیو پروژکتور فایل متنی pdf و ppt فایل راهنمای کشوری آمادگی دوران بارداری	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز کلاسی، بحث گروهی ...)، بارش افکار	دکتر رضاسلطانی	بهداشت عمومی و شکایات و ناراحتی- های شایع در دوران بارداری (تهوع، استفراغ، سوزش سر دل، ناراحتی‌های ادراری، پوست، مو، دهان و دندان، ترشح بیش از حد بزاق، خستگی و ...)	۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۸/۱۶	۶
کلاس درس	وایت بورد ویدیو پروژکتور فایل متنی pdf و ppt فایل راهنمای کشوری آمادگی دوران بارداری	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز کلاسی، بحث گروهی ...)، بارش افکار، آموزش مبتنی بر همتایان/هم- کلاسی‌ها	دکتر رضاسلطانی	آموزش و کلاس‌های آمادگی و خوشایندسازی بارداری و زایمان (تغذیه، تمرینات بدنی، رفتارهای جنسی، تمرینات تنفسی و تن‌آرامی جهت زایمان و ...)	۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۸/۲۳	۷

		(Peer-teaching/Self-learning)					
کلاس درس	وایت برد ویدیو پروژکتور کتاب Text	سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز کلاسی، بحث گروهی ...)، بارش افکار، آموزش مبتنی بر همتایان/هم- کلاسی‌ها (Peer-teaching/Self-learning)	دکتر رضاسلطانی	تغییرات فیزیولوژیک، متابولیسم مواد، تغییرات هماتولوژیک، ایمنی، انعقاد، قلب و عروق، ریوی، ادراری، گوارش، غدد تناسلی، اسکلتی و چشم	۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۸/۳۰	۸

منابع اصلی درس (عنوان کتاب، نام نویسنده، سال و محل انتشار، نام ناشر، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس - در صورتی که مطالعه همه کتاب یا همه مجلدات آن به

عنوان منبع ضروری نباشد)

- ۱- بارداری و زایمان ویلیامز. کانینگهام، اف گری. آخرین چاپ
- ۲- درسنامه مامایی مایلز، رینور، مورین دی. آخرین چاپ
- ۳- مامایی وارنی، آخرین چاپ
- ۴- مراقبت‌های ادغام یافته سلامت مادران (راهنمای خدمات داخل و خارج بیمارستانی)، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشت، دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس اداره سلامت مادران
- ۵- راهنمای کشوری انجام زایمان طبیعی و ارایه روش‌های غیردارویی کاهش درد زایمان، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشت، دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس اداره سلامت مادران
- ۶- راهنمای کشوری ارایه خدمات مامایی و زایمان، بیمارستان دوستدار مادر، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشت، دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس اداره سلامت مادران
- ۷- راهنمای جامع تغذیه مادر باردار و شیرده، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشت، دفتر بهبود تغذیه جامعه
- ۸- آموزش‌های دوران بارداری و آمادگی برای زایمان، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت بهداشت، دفتر سلامت جمعیت، خانواده و مدارس اداره سلامت مادران
- ۹- هورمون‌شناسی زنان و نازایی اسپیروف. آخرین چاپ
- ۱۰- دیگر کتاب‌های بهداشت مادر و کودک/باروری و منابع معتبر به روز

امکانات آموزشی

- وایت بورد
- ویدیو پروژکتور
- بسته‌های خدمتی و راهنماهای جامع مراقبت‌های ادغام یافته وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
- فایل‌های متنی پاورپوینت و پی دی اف
- کتاب Text
- فیلم‌های انیمیشن

نحوه ارزشیابی دانشجو بارم مربوط به ارزشیابی:

الف) در طول ترم ■ ب) پایان دوره ■

درصد	نمره	روش آزمون
۱۰	۲	حضور منظم و به موقع و مشارکت گروهی فعال در برنامه‌های کلاسی و پاسخ به پرسش‌های کلاسی/ارزشیابی تکوینی
۱۰	۲	ارایه به موقع تکالیف محوله و فعالیت‌های کلاسی و گروهی و ارایه‌ی محتوای آموزشی برای سایر دانشجویان/ارزشیابی تکوینی
۱۵	۳	شرکت در کوئیز/ارزشیابی تکوینی
۶۵	۱۳	آزمون پایان ترم/ارزشیابی تراکمی (پایانی) – آزمون کتبی چندگزینه‌ای، درست-نادرست، تشریحی کوتاه پاسخ
۱۰۰	۲۰	جمع

مقررات و انتظارات از دانشجو: (توسط گروه تعیین می‌گردد)

هر دانشجویی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

- رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی
- حضور منظم و به موقع و مشارکت گروهی فعال در بحث و فعالیت‌های کلاسی
- ارایه‌ی تکالیف و کار گروهی در تاریخ تعیین شده
- مشارکت در کوئیز در طی دوره و آزمون پایان ترم
- غیبت مجاز تا سقف یک چهارم کلاس‌ها با اطلاع قبلی و ارایه مستندات به استاد مربوط